

**Sygn. akt: I Ns 369/12**

## POSTANOWIENIE

**Dnia 1 października 2018 roku**

Sąd Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Mariusz Kubiczek

Protokolant: st. sekr. sądowy Karolina Bieniek

po rozpoznaniu w dniu 17 września 2018 roku w Tomaszowie Mazowieckim

na rozprawie

sprawy z wniosku - E. K.

z udziałem - T. K. (1), J. K., E. R., B. Z.,

o dział spadku i zniesienie współwłasności,

### **postanawia:**

**I.** ustalić, że w skład spadku po M. K. zmarłym dnia 19 sierpnia 2009 roku wchodzi;

**1/** zabudowana nieruchomość położona w S., przy ul. (...), o powierzchni 0,1681 ha, oznaczona w ewidencji gruntów jako działka nr (...), dla której to nieruchomości została założona księga wieczysta nr (...),

**2/** samochód osobowy marki N. (...), rok produkcji 2007, nr rej. (...) w stanie uszkodzonym o wycenionej wartości 3.800,00 złotych brutto,

**3/** wierzytelność z tytułu odszkodowanie w ustalonej wysokości 22.600,00 złotych za szkodę w pojeździe marki N. (...), rok produkcji 2007, nr rej. (...), zdeponowanej na koncie depozytowym ubezpieczyciela (...) S.A., nr szkody PL (...),

**4/** kwota 185.000,00 złotych z tytułu zbycia lokalu mieszkalnego nr (...) w bloku mieszkalnym przy ul. (...) w T., zdeponowana w depozycie sądowym na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Tomaszowie Maz. z dnia 3 listopada 2009 roku w sprawie sygn. akt I Ns 1051/09,

**5/** rachunek nr (...) w (...) S.A. z siedzibą w W., o wartości 87,33 złotych /według stanu na dzień 30 czerwca 2017 roku/,

**6/** środki zgromadzone w A. Otwartym Funduszu Emerytalnym, na rachunku nr (...), o wartości 20.340,17 złotych /według stanu na dzień 26 czerwca 2017 roku/,

**7/** środki przekazane i zgromadzone na subkoncie ZUS w wysokości 17.631,88 złotych /według stanu na dzień 11 kwietnia 2017 roku/,

**II.** ustalić, że E. K. z majątku osobistego; poczyniła na spadkową nieruchomość nakłady w wysokości 12.730,00 złotych; poniosła wydatki w wysokości 17.259,98 złotych oraz spłaciła dług spadkowy w łącznej kwocie 145,090,90 złotych

**III.** dokonać działu spadku po M. K. opisanego w punkcie I. postanowienia w ten sposób, że wnioskodawczyni E. K. przyznać na własność; zabudowaną nieruchomość położoną w S. z podpunktu 1/, kwotę 185.000,00 złotych

zdeponowaną w depozycie sądowym w sprawie sygn. akt I Ns 1051/09 z podpunktu 4/, środki zgromadzone na rachunku w (...) S.A. z podpunktu 5/, środki przekazane i zgromadzone na subkoncie ZUS z podpunktu 7/, natomiast uczestnikom postępowania – T. K. (1), J. K., E. R., B. Z. przyznać /w udziałach wynikających z punktu II. sentencji postanowienia z dnia 18 lutego 2010 roku Sądu Rejonowego w Sandomierzu w sprawie sygn. akt I Ns 20)10/na własność składniki z podpunktu 2/ i 3/oraz 6/- z obowiązku wzajemnych dopłat w wyrównaniu udziałów w majątku spadkowym,

**IV.** zasądzić od wnioskodawczyni E. K. na rzecz uczestników postępowania; T. K. (1) kwotę 55.44043 złotych, J. K., B. Z. i E. R. kwoty po 18.480,14 złotych na rzecz każdej z nich, płatne w terminie jednego roku od daty uprawomocnienia się postanowienia, z ustawowymi odsetkami za zwłokę w przypadku uchybienia terminu płatności,

**V.** wartość przedmiotu działu spadku ustalić na kwotę 790.659,38 złotych,

**VI.** ustalić, że każdy z uczestników ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie,

**VII.** odstąpić od obciążenia uczestników postępowania zwrotem kosztów sądowych w postaci poniesionych wydatków w sprawie na rzecz Skarbu Państwa /Sądu Rejonowego/.

## UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni E. K. domagała się we wniosku z dnia 17 kwietnia 2012 roku dokonania działu spadku po M. K., pomiędzy spadkobiercami T. K. (1), J. K., E. R. i B. Z., poprzez ustalenie, że w skład spadku wchodzi:

- zabudowana nieruchomość położona w S., posiadająca założoną księgę wieczystą nr (...), obciążona hipoteką na rzecz (...) Bank S.A. oraz bezpłatną i dożywotnią służebnością osobistą na rzecz wnioskodawczyni,

- kwota 185.000,00 złotych uzyskana z tytułu sprzedaży mieszkania i złożona do depozytu sądowego w Sądzie Rejonowym w Tomaszowie Maz. na podstawie postanowienia z dnia 3 listopada 2009 roku w sprawie I Ns 105/09,

- środki finansowe zgromadzone przez spadkodawcę na koncie Otwartego Funduszu Emerytalnego w wysokości 29.082,96 złotych /957, (...) jednostek rozrachunkowych każda po 30,36 złotych/ według stanu na dzień 10 kwietnia 2012 roku,

- środki finansowe zgromadzone przez spadkodawcę na rachunku maklerskim (...) S.A. w wysokości 336,63 złotych – według stanu na dzień 10 kwietnia 2012 roku,

- odszkodowanie z tytułu odpowiedzialności cywilnej sprawcy wypadku za zniszczony samochód N. (...) nr rej. (...) w wysokości 26.400,00 złotych,

oraz poprzez przyznanie wszystkich wymienionych składników, również długów i zobowiązań na rzecz wnioskodawczyni E. K. bez obowiązku spłaty na rzecz pozostałych uczestników postępowania. Ponadto podniosła, iż z własnego majątku poniosła wydatki na majątek spadkowy oraz spłaciła i spłaca długi spadkowe w postaci;

- spłacona część kredytu hipotecznego od sierpnia 2009 roku,

- składki z tytułu ubezpieczenia nieruchomości /zabezpieczenie kredytu/ za lata 2010 do 2012 na łączną kwotę 1.200,00 złotych,

- opłata za prowadzenie rachunku maklerskiego, zapłaciła 120,00 złotych,

- nakłady na umeblowanie i wyposażenie kuchni w wysokości 9.985,88 złotych,

- kwota na wykup mieszkania w wysokości 4.874,38 złotych, po zrewaloryzowaniu na koniec 2011 roku wynosi 16.093,59 złotych,

- opłacona należność z tytułu czynszu mieszkania od momentu wykupu A. do jego sprzedaży w łącznej wysokości 114.647,19 złotych /wartość po waloryzacji/,

- długi w postaci nadwyżki pozostałego do spłaty kredytu ponad zabezpieczenie hipoteczne w wysokości 53.406,90 złotych; należność na rzecz firmy (...) S.A. z tytułu nieuregulowanego zobowiązania za montaż instalacji CO w wysokości 28.548,00 złotych; należność na rzecz firmy (...) s.c. z tytułu nieuregulowanego zobowiązania za montaż łazienki i malowanie w wysokości 10.500,00 złotych /k-4 do k-7/.

Uczestnicy postępowania T. K. (1), J. K., E. R. i B. Z., zastąpieni przez adwokata, przyłączyli się do wniosku –co do zasady, wnieśli ostatecznie o przyznanie całego majątku spadkowego na rzecz wnioskodawczyni ze spłatami na ich rzecz /k-27, k-648 odwrót, k-1011 odwrót/.

### **Sąd ustalił, następujący stan faktyczny :**

M. K. syn W. i E. zmarł dnia 19 sierpnia 2009 roku w K., ostatnio stale zamieszkiwał w T. Spadek po nim na podstawie ustawy nabyli z dobrodziejstwem inwentarza; matka E. K. oraz żona G. K. (1) z domu K. po 1/2 części każda z nich.

/dowód; postanowienie k-108 w aktach I Ns 1034)09/.

G. K. (2) córka T. i T. zmarła dnia 19 sierpnia 2009 roku w K., ostatnio stale zamieszkiwała w S.. Spadek po niej na podstawie ustawy z dobrodziejstwem inwentarza nabyli ; ojciec T. K. (1) w 3/6 części oraz siostry J. K., B. Z. i E. R. po 1/6 części każda z nich.

/dowód; postanowienie k-456/.

M. K. (urodzony w (...) roku) i G. K. (2) /z domu K./ zawarli związek małżeński w dniu 1 sierpnia 2007 roku w S.. Zaraz po ukończeniu studiów podjął pracę w Niemczech. Małżonkowie mieli tam zamieszkać, ale w dniu 19 sierpnia 2009 roku oboje zginęli w wypadku komunikacyjnym.

/dowód; akt małżeństwa k- 34, ponadto okoliczności bezsporne/.

M. K. posiadał samochód osobowy marki N. (...) numer rej. (...). Pojazd ten uległ uszkodzeniu w wyniku zdarzenia z dnia 19 sierpnia 2009 roku. Ubezpieczyciel wyliczył szkodę całkowitą w pojeździe na kwotę 22.600,00 złotych, zaś wartość uszkodzonego pojazdu na kwotę 3.800,00 złotych. Kwota 22.600,00 złotych nieostała dotychczas wypłacona i pozostaje zdeponowana u ubezpieczyciela (...) S.A. z siedzibą w W.. Wrak pojazdu został odebrany w dniu 15 października 2009 roku z parkingu strzeżonego na pisemne upoważnienie wystawione przez T. Z. /szwagra M. K./.

/dowód; pismo (...) k-607, k-703, kopia pisma Komendanta Miejskiego Policji w K. k-907/.

W dniu 6 lipca 2009 roku M. K. sprzedał lokal mieszkalny nr (...) usytuowany w budynku mieszkalnym przy ul. (...) /dawniej Al. (...)/, stanowiący odrębny przedmiot własności i posiadający założoną księgę wieczystą nr (...) za cenę 185.000,00 złotych, która miała być zapłacona przez nabywców lokalu mieszkalnego do dnia 30 września 2009 roku. Przed notariuszem M. K. oświadczył, że powyższy lokal stanowi jego majątek osobisty, ponieważ nabył go przed zawarciem związku małżeńskiego. W dniu 3 listopada 2009 roku Sąd Rejonowy w Tomaszowie Maz. wydał postanowienie, w którym zezwolił współnabywcy lokalu na złożenie ceny nabycia w kwocie 185.000,00 złotych do depozytu sądowego. Jednocześnie Sąd ten stwierdził, że przedmiotowy depozyt będzie wypłacony w odpowiednich częściach spadkobiercom M. K. na ich wniosek, bez konieczności spełnienia jakichkolwiek warunków.

/dowód; kopia aktu notarialnego k-126 do k-128, postanowienie w sprawie I Ns 1051)09 k-129 do k-130, dowód wpłaty do depozytu k-131 – w aktach I Ns 1034)09/.

Lokal mieszkalny przy ul. (...), w T. przydzielony został w dniu 21 lutego 1975 roku W. K. /mężowi wnioskodawczyni i ojcu spadkodawcy/ jako mieszkanie funkcyjne, pozostające w dyspozycji ZWCh (...) w T.

/dowód; kopia decyzji o przydziale k-123 do 124 - w aktach I Ns 1034)09/.

W. i E. małżonkowie K. nabyli w dniu 4 listopada 1987 roku od Skarbu Państwa niezabudowaną działkę budowlaną położoną w S. o powierzchni 1681 m<sup>2</sup>, oznaczoną w ewidencji gruntów numerem 1530. Dla nieruchomości tej założona została księga wieczysta nr (...). W dniu 10 maja 1988 roku wydana została decyzja – pozwolenie na budowę budynku mieszkalnego, a w dniu 30 listopada 1989 roku na budowę budynku gospodarczego.

/dowód; kopia umowy sprzedaży k-140 do 141, kopia decyzji pozwolenia na budowę k-144, k-145 – w aktach I Ns 1034)09, akta księgi wieczystej nr (...)/.

W. K. zmarł w dniu 23 listopada 1989 roku. M. K. był w tym czasie w klasie maturalnej. W roku 1990 zaistniała możliwość wykupienia mieszkania zakładowego na własność. E. K. dokonała wpłaty ceny wykupu na rzecz swojego syna M. K., gdyż jak była przekonana w świetle obowiązujących wówczas przepisów nie mogła wykupić mieszkania na swoje nazwisko, gdyż była już właścicielem nieruchomości w S. /działki budowlanej/.

/dowód; dowód wpłaty k-124a - w aktach I Ns 1034)09/.

M. K. po sprzedaniu lokalu mieszkalnego przy ul. (...), czekał na zapłatę ceny przez nabywców i deklarował, że pieniądze zwróci matce, bo to są jej pieniądze.

/dowód; zeznania świadków M. M. k-897 odwrót, M. B. k-880, A. D. k-880 do k-880 odwrót/.

Na nieruchomości w S. /obecnie przy ul. (...)/ w roku 1990 rozpoczęła się budowa budynku gospodarczego. M. K. uzyskał w dniu 11 czerwca 1999 roku decyzję pozwolenie na budowę budynku mieszkalnego. Pismem z dnia 24 stycznia 2005 roku Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego potwierdził przyjęcie zawiadomienia o zakończeniu budowy budynku mieszkalnego.

Na podstawie umowy darowizny z dnia 8 stycznia 1999 roku M. K. stał się współwłaścicielem nieruchomości położonej w S., przy ul. (...), w 1/2 części. Swój udział z tytułu spadkobrania po ojcu podarował bratu M. J. K., a w 1/6 części darowizna pochodziła od E. K., która pozostała współwłaścicielem w 1/2 części.

W dniu 22 lutego 2007 roku M. K. zaciągnął kredyt w (...) Bank S.A., którego spłata nastąpić miała w 360 miesięcznych ratach. Kredyt w wysokości 227.440,20 złotych, indeksowany do (...), zabezpieczony został wpisem hipoteki kaucyjnej do kwoty 386.648,34 złotych, do księgi wieczystej prowadzonej dla nieruchomości.

W dniu 7 maja 2008 roku E. K. darowała synowi M. K. swój udział we współwłasności nieruchomości, wynoszący 1/2 części. M. K. stał się wyłącznym właścicielem nieruchomości w S.. Ustanowił on na rzecz E. K. bezpłatną i dożywotnią służebność osobistą mieszkania polegającą na prawie korzystania z trzech izb według jednorazowego wyboru uprawnionej. E. K. zamieszkała w domu w S. w roku 2009. Wcześniej zamieszkiwała w mieszkaniu przy ul. (...). Po dacie dokonania darowizny na rzecz syna M. K. wnioskodawczyni poczyniła nakłady na przedmiotową nieruchomość w S..

/dowód; kopia decyzji k-173, zaświadczenie k-180 - w aktach I Ns 1034)09, akta księgi wieczystej nr (...) k-12 dok-13, k-25 oświadczenie, k-35 do k-36 umowa darowizny, wykaz nakładów k-253 koperta, zeznania świadka A. D. k-880 do k-880 odwrót, M. B. k-880/.

Biegły w dziedzinie szacowania nieruchomości określił wartość nieruchomości położonej w S., przy ul. (...) ostatecznie na maksymalną kwotę 541.200,00 złotych /k- 947 odwrót/.

Nakłady wnioskodawczyni na nieruchomość w S., w postaci ; płytek ceramicznych na ścianach i na podłodze w kuchni, na ścianach i na podłodze w łazience, na podłodze w salonie, mozaika parkietowa w trzech pokojach /sklasyfikowane przez biegłego jako nakłady użyteczne – zwiększające wartość nieruchomości/, biegły określił ostatecznie na kwotę 12.000,00 złotych /k-965/. Do uzasadnionych wydatków wnioskodawczyni na nieruchomość, uznał biegły również

wykonanie przyłącza do gminnej kanalizacji, jako mający wpływ na wartość nieruchomości. Nakład ten określił biegły na kwotę 730,00 złotych.

Odnosząc się do kwestii wydatków wnioskodawczyni w okresie od sierpnia 2009 roku do czerwca 2018 roku, związanych z eksploatacją nieruchomości w S., biegły przedstawił podsumowanie wydatków wnioskodawczyni na utrzymanie nieruchomości po otwarciu spadku w następujący sposób;

- koszt ogrzania domu określił na kwotę 31.360,96 złotych, zaś koszt oświetlenia i podgrzania ciepłej wody na kwotę 26.250,00 złotych,

- przy założeniu, że osoba korzystająca z nieodpłatnej służebności osobistej nie ponosi kosztów eksploatacyjnych, wydatki /w postaci energii elektrycznej, podatku od nieruchomości, woda + ścieki, za wywóz odpadów/ obciążają współwłaścicieli proporcjonalnie do udziałów – w takim wypadku do rozliczenia pozostaje kwota 62.676,00 złotych,

- przy założeniu, że osoba korzystająca z nieodpłatnej służebności osobistej ponosi koszty eksploatacyjne, wydatki osoby mieszkającej określił biegły na kwotę 28.708,00 złotych, zaś wydatki na ogrzanie domu i na podatek od nieruchomości – w obliczonej przez biegłego kwocie 33.968,00 złotych- obciążają wszystkich współwłaścicieli / k-967/.

Wartość służebności osobistej przysługującej E. K. na nieruchomości w S., biegły określił wariantowo;

- w opinii z dnia 30 stycznia 2014 roku dla powierzchni 71,27 m<sup>2</sup> w wysokości 97.000,00 złotych; dla powierzchni 96,47 m<sup>2</sup> w wysokości 131.300,00 złotych,

- w opinii z dnia 31 marca 2014 roku dla powierzchni 81,61 m<sup>2</sup> w wysokości 111.100,00 złotych; dla powierzchni 107,65 m<sup>2</sup> w wysokości 146.500,00 złotych,

- w opinii z dnia 31 lipca 2018 roku biegły uznał, iż aktualne pozostają obliczenia, jak dla powierzchni mieszkalnej (...) m<sup>2</sup>, dla powierzchni mieszkalnej wraz z powierzchnią socjalną 96,47 m<sup>2</sup>. wartość służebności osobistej wyliczona dla tych powierzchni na datę otwarcia spadku wynosi odpowiednio - 134.700,00 złotych oraz 182.300,00 złotych a na datę sporządzenia opinii odpowiednio – 97.000,00 złotych oraz 131.300,00 złotych /k-969/.

/dowód; zestawienie nakładów k-253 koperta, opinia biegłego S. G. k-155 do k-197, k-330 do k-340, k-362 do k-364, k- 480 do k-494, k-929 koperta, k-947 odwrót do k-948, k-965 do k-967, k-968 do k-967/.

Wnioskodawczyni płaciła podatek od nieruchomości położonej w S. od daty otwarcia spadku w łącznej wysokości 3.159,00 złotych.

/dowód; dowody opłaty rat podatku k- 108 do 117, k-676 koperta, k-716, k-847 do k-848, zestawienie k-1000/.

E. K. po śmierci syna M. K. spłacała kredyt zaciągnięty przez niego, a zabezpieczony hipoteką w księdze wieczystej prowadzonej dla nieruchomości w S.. Łączna kwota zapłaconych przez nią rat kredytu wynosi 145.090,90 złotych. Od poszczególnych rat spłaconego kredytu wnioskodawczyni wyliczyła należne jej odsetki ustawowe w łącznej wysokości 59.512,46 złotych.

/dowód; harmonogram spłat k-100 do k-102, dowody wpłat k-103 do k-104, k-675 koperta, pismo G. Bank k-670, k-717 do k-719, k-832 do k-840, k-849, k-910 do k-912, ostatnie zestawienie k-1003 do k-1004, wyliczenie odsetek ustawowych od daty spłaty poszczególnych rat kredytu k-1003 /.

M. K. zgromadzone posiadał środki w (...) S.A. w liczbie jednostek 464, (...), cena jednostki 43,78 złotych, wartość rachunku 20.340,17 złotych /według stanu na dzień 26 czerwca 2017 roku/. beneficjentem rachunku jest E. K.. W dniu

3 lutego 2014 roku część środków przekazanych zostało na subkonto ZUS. Na dzień 31 stycznia 2014 roku wartość środków zgromadzonych na subkoncie wynosi 17.631,33 złotych.

/dowód; pismo A. k-701,k -657 do k-659, k-699/

Spadkodawca posiadał w (...) zapisane papiery wartościowe, których wartość na dzień 30 czerwca 2017 roku wyniosła 87,33 złotych.

/dowód; informacja z (...) k-705/.

W sprawie spadkowej I Ns 1043/09, postanowieniem z dnia 26 marca 2010 roku zarządzono sporządzenie spisu inwentarza po M. K.

/dowód; postanowienie k-111,protokół spisu inwentarza k-117 do k-119 – w aktach I Ns 1034)09, pismo z Urzędu Skarbowego k-869/.

Spis inwentarz po G. K. (2) zarządzono w sprawie spadkowej po niej – I Ns 20/10 przed Sądem Rejonowym w Sandomierzu. Stwierdzono istnienie wierzytelności na rachunku bankowym (...) S.A. w wysokości 92,59 złotych oraz nieruchomości w miejscowości M., opisaną w księdze wieczystej (...) o wartości 322.800,00 złotych, w której zmarła nabyła udział po matce T. K. (2) zmarłej dnia 19 sierpnia 2009 roku.

/dowód; postanowienie spadkowe k-456, protokół spisu inwentarza k-467, operat szacunkowy k-458 do k-465, wypis z rejestru gruntów k-466,wydruk z księgi wieczystej k-685 do k-687,pismo Urzędu Skarbowego k-870 do k-871 /.

#### **Sąd zważył, co następuje:**

Dokonując ustaleń faktycznych w zakresie ustalenia wartości spadkowej nieruchomości, wartości służebności osobistej i nakładów E. K. na tę nieruchomość Sąd oparł się na pisemnych opiniach biegłego S. G.. Zarówno wybór podejścia, metody i techniki szacowania wartości przedmiotowej nieruchomości nie budzą wątpliwości. Analiza nakładów wnioskodawczyni na spadkową nieruchomość jak i możliwe warianty obliczenia wartości służebności osobistej poparte zostały przez biegłego rzetelną analizą, zawiera logiczne wnioski. Opinie biegłego ni budzą wątpliwości Sądu.

Zgromadzony w sprawie nieosobowy materiał dowodowy w postaci dokumentów złożonych przez wnioskodawczynię / opisanych w części pierwszej uzasadnienia/ nie był w toku postępowania kwestionowany i Sąd nie znalazł podstaw, aby odmówić mu wiarygodności.

Pozostały materiał dowodowy, to dowód z zeznań świadków oraz dowód z przesłuchania wnioskodawczyni. W zasadzie nie znalazł Sąd podstaw aby odmówić wiarygodności tym dowodom- a to w zakresie dokonanych ustaleń faktycznych. Z zeznań świadków /k-879 do k-880 odwrót/ w sposób nie budzący wątpliwości wynika fakt wyłożenia przez wnioskodawczynię środków pieniężnych na wykup mieszkania na rzecz spadkodawcy, który w tym czasie kończył naukę w liceum, rozpoczął studia. Z tego tytułu własnych zasobów pieniężnych nie posiadał.

Wniosek pełnomocnika wnioskodawczyni o dokonanie uzupełniającego spisu inwentarza po M. K. /k-394/ oraz o dokonanie uzupełniającego spisu po G. K. (2) /k-501, k-601/, jak również wniosek o wyjawienie przedmiotów spadkowych przez uczestników postępowania /k-609 do k-620/, nie został przez Sąd uwzględniony. Kierując się dyspozycją art. 655 § 1 k.p.c., a mianowicie stwierdzeniem, że – „ zachodzi wątpliwość”, ” sąd spadku może nakazać”, Sąd doszedł do przekonania, że nie zachodzi wątpliwość /po sporządzeniu spisu inwentarza/, czy zostały w nim ujęte wszystkie przedmioty należące do spadku. Na wniosek pełnomocnika wnioskodawczyni /k-202 i następne, k-500, / Sąd zwracał się do Urzędów Skarbowych w T. oraz w S. z zapytaniem dotyczącym obrotu prawnego przez T. K. (1) i T. K. (2) oraz przez M. K.. Urzędy odpowiedziały w pismach /k-869 US w T. oraz k-870 do k-871 US w S./.

Dokonanie uzupełniającego spisu inwentarza po G. K. (2) nie leży w gestii tutejszego Sądu, gdyż nie jest on sądem spadku po

niej. Motywy tej inicjatywy dowodowej wnioskodawczynie zawarła w uzasadnieniu swojego wniosku /k-207 in fine oraz k-208/.

W postępowaniu działowym sąd rozstrzyga także o istnieniu zapisów, których przedmiotem są rzeczy lub prawa należące do spadku, jak również o wzajemnych roszczeniach pomiędzy współspadkobiercami z tytułu posiadania poszczególnych przedmiotów spadkowych, pobranych pożytków i innych przychodów, **poczynionych na spadek nakładów** i spłaconych długów spadkowych / art. 686 k.p.c. /.

Wobec dyspozycji powyższego przepisu, Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe w kierunku ustalenia charakteru i wysokości nakładów wnioskodawczynie na spadkową nieruchomość oraz spłaconych długów spadkowych. Stosownie do dyspozycji powołanego przepisu nie zajmował się Sąd niespłaconymi długami /k-7 na rzecz firmy (...) oraz na rzecz firmy (...)/.

W kwestii spłaconej części kredytu hipotecznego przez wnioskodawczynię, powołane w części pierwszej uzasadnienia dokumenty, wskazują w sposób jednoznaczny, iż jest to kwota 145.090,90 złotych. Ponieważ spłata kredytu obciąża wszystkich współspadkobierców po M. K. /wnioskodawczynię w 1/2 części bo w takiej części nabyła spadek po M. K., a zatem spłata przez nią ponad udział 1/2 podlega rozliczeniu – tj. **kwota 72.545,45 złotych**/, a spłat dokonuje jedynie E. K., uznał Sąd za zasadne żądanie odsetek, od dnia następnego po dniu dokonania wpłaty poszczególnej raty kredytu, od pozostałych spadkobierców – uczestników postępowania. Według szczegółowego wyliczenia wnioskodawczynie jest to kwota 59.512,46 złotych /k-1003/. Podobnie jak w przypadku rozliczenia spłaconego kredytu, rozliczeniu polegalaby 1/2 tej kwoty, tj. **29.756,32 złotych**.

W kwestii nakładów, dokonując ich rozliczenia oparł się Sąd na opinii biegłego S. G. /k-965/ i przyjął wartość nakładów na kwotę 12.000,00 złotych według ich zakresu opisanego w opinii biegłego /k-965/ oraz dodatkowo w wysokości 730,00 złotych /k-966 koszt przyłącza do gminnej kanalizacji/. Razem w kwocie **12.730,00 złotych**.

Wnioskodawczynie od daty otwarcia spadku ponosiła w całości koszt podatku od nieruchomości położonej w S. i z tego tytułu zapłaciła kwotę 3.159,00 złotych. Do rozliczenia przyjęto, stosownie do jej udziału w spadku 1/2, czyli kwotę **1.579,50 złotych**.

Podobnie jak w kwestii rozliczenia nakładów, tak i w przypadku ustalenia wartości służebności osobistej przysługującej wnioskodawczynie na nieruchomości w S., oparł się Sąd na opinii biegłego S. G. /k-968 do k-969/ i przyjął wartość **131.300,00 złotych**. wartość ta obejmuje powierzchnię mieszkalną wraz z powierzchnią socjalną, czyli 96,47 m<sup>2</sup> oraz ustalona została na datę sporządzenia opinii /k-969/.

Spośród przedstawionych przez biegłego wydatków związanych z utrzymaniem nieruchomości /k-967/, w ocenie Sądu zasadnym było przyjęcie do rozliczenia kwoty 31.360,96 złotych /koszty ogrzania domu/. Kwota ta odpowiadałaby wartości kwoty do rozliczenia przy wariantcie II./osoba korzystająca z nieodpłatnej służebności osobistej ponosi koszty eksploatacyjne/ oraz połowie kwoty przy wariantcie I./osoba taka nie ponosi kosztów/. Z tego tytułu do rozliczenia winna była być wzięta kwota **31.360,31 złotych**, a nie jak mylnie przyjęto w obliczeniach 1/2 tej kwoty (15.680,48 złotych)

Stosownie do dyspozycji art. 684 k.p.c. skład i wartość spadku ulegającego podziałowi ustala sąd.

W skład spadku, zgodnie z ustaleniami z części pierwszej uzasadnienia, wchodzi:

- nieruchomość w S. o wartości **541.200,00 złotych** /k-947 odwrót/,
- samochód osobowy N. (...) w stanie uszkodzonym, o wycenionej wartości **3.800,00 złotych** /brutto/,
- wierzytelność z tytułu odszkodowania w ustalonej wysokości **22.600,00 złotych**, zdeponowana na koncie depozytowym ubezpieczyciela (...) S.A., nr szkody PL (...),

- rachunek nr (...) w (...) S.A. o wartości 87,33 złotych,

- środki zgromadzone w A. Otwartym Funduszu Emerytalnym, na rachunku nr (...), o wartości 20.340,17 złotych / według stanu na dzień 26 czerwca 2017 roku/,

- środki przekazane i zgromadzone na subkoncie ZUS w wysokości 17.631,88 złotych /według stanu na dzień 11 kwietnia 2017 roku/,

- kwota 185.000,00 złotych z tytułu zbycia lokalu mieszkalnego nr (...) w bloku mieszkalnym przy ul. (...) w T., zdeponowana w depozycie sądowym na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Tomaszowie Maz. z dnia 3 listopada 2009 roku w sprawie sygn. akt I Ns 1051/09.

W odniesieniu do ostatniej pozycji, z powodów wskazanych w części pierwszej uzasadnienia, uznał Sąd iż nie powinna podlegać rozliczeniu.

Wartość spadku ulegającego podziałowi ustalił Sąd na kwotę 790.659,38 złotych /art. 684 k.p.c./.

W razie braku podstaw do wydania postanowienia działowego na podstawie zgodnego wniosku uczestników, dział spadku będzie rozpoznany według przepisów poniższych ( tj. art.688 k.p.c. według którego do działu spadku stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące zniesienia współwłasności, a w szczególności art. 618 § 2 i 3 k.p.c.) – porusza art.687 k.p.c.

W sprawie niniejszej dział spadku nie nastąpił na zgodny wniosek uczestników. Wnioskodawczyni żądała przyznania jej wszystkich składników bez obowiązku spłat na rzecz uczestników postępowania, których ze spadkodawcą łączył stosunek powinowactwa. Żądanie ze strony uczestników spłaty od wnioskodawczyni jedynie z punktu widzenia przepisów prawa zasługuje na uwzględnienie. Pomimo nacisków ze strony pełnomocnika wnioskodawczyni, nie uznał sąd za zasadne rozliczania w niniejszym postępowaniu niespłaconej jeszcze części kredytu hipotecznego. Powoływane przez pełnomocnika wnioskodawczyni orzecznictwo Sądu Najwyższego dotyczyło praktyk judykatury w przypadkach podziału majątku dorobkowego pomiędzy byłymi małżonkami. W sprawie niniejszej sytuacja taka nie zachodzi i nie znalazł Sąd podstaw do rozliczania niespłaconej części kredytu.

Uczestnikom postępowania przyznano, w udziałach wynikających z punktu II. sentencji postanowienia z dnia 18 lutego 2010 roku Sądu Rejonowego w Sandomierzu w sprawie sygn. akt I Ns 20)10 /T. K. (1) 3/6 części, J. K., B. Z. i E. R. po 1/6 każda z nich/, wrak samochodu N. (...), gdyż i tak znajduje się w ich posiadaniu, a ponadto wierzytelność z tytułu odszkodowania oraz środki zgromadzone na rachunku A. Otwartym Funduszu Emerytalnym. Łącznie składniki o wartości 46.740,10 złotych. Wnioskodawczyni E. K. przyznano składniki; nieruchomości w S. o wartości 541,200,00 złotych, rachunek w (...) S.A. o wartości 87,33 złotych, środki zgromadzone na subkoncie ZUS w wysokości 17.631,88 złotych oraz kwotę zdeponowaną w depozycie sądowym w wysokości 185.000,00 złotych.

Obliczenia należnych dopłat dokonano w następujący sposób;

1/ od wartości nieruchomości w S. /541.200,00 złotych/ odjęto wartość służebności /131.300,00 złotych/ oraz nakłady wnioskodawczyni /12.7300,00 złotych/, co dało wartość nieruchomości 397.170,00 złotych,

2/ wartość nieruchomości wraz z pozostałymi składnikami majątku podlegającego podziałowi wynosi 461.629,38 złotych /ad1. + 3.300,00 zł + 22.600,00 zł + 87,33 zł + 20.340,17 zł + 17.631,88 zł/,

3/ udział spadkowy wnioskodawczyni 1/2 części /x 461.629,38 zł/ wynosi zatem kwotę 230.814,69 złotych powiększoną o przyznane składniki / o wartości +87,33 zł + 17.631,88 zł/, tj. łącznie 248.533,90 złotych,

4/ od kwoty 248.533,90 złotych należy odjąć 1/2 kwot ; spłaconego kredytu /72.545,45 złotych/, podatku od nieruchomości /1.579,50 złotych/, odsetek ustawowych od rat kredytu /29.756,23 złotych/, kosztów



ogrzewania /31.360,96 złotych w całości, a nie jak mylnie przyjęto 1/2 tej kwoty/= razem 135.242,14 złotych, co daje kwotę 113.291,76 złotych,

5/ kwotę 113.291,76 złotych należy zwiększyć o wartość składników przyznanych wnioskodawczyni /87,33 zł + 17.631,88 zł – w sumie o 17.719,21 zł/ a następnie pomniejszyć wartość składników przyznanych uczestnikom postępowania / 3.800,00 zł + 22.600,00 zł + 20.340,17 zł –której nie uwzględniono pierwotnie w obliczeniach przez przeoczenie/, co w sumie daje kwotę 84.270,08 złotych.

Zatem punkt IV. sentencji postanowienia powinien zawierać obliczone w powyższy sposób kwoty zasądzone na rzecz uczestników ; T. K. (1) 42.135,03 złotych / w miejsce 55.440,43 zł/, J. K., B. Z. i E. R. po 14.045,01 złotych /w miejsce kwot po 18.480,14 złotych/.

Na podstawie powołanych przepisów dokonał Sąd działu spadku po M. K., orzekając o dokonaniu działu spadku jak w sentencji postanowienia.

Zasądził tytułem wyrównania udziału w majątku spadkowym podlegającemu działowi dopłaty na rzecz T. K. (1) w kwocie 55.440,43 złotych /powinno być poprawnie - złotych/, na rzecz J. K., B. Z. i E. R. kwoty po 18.480,14 złotych / powinno być poprawnie po złotych/.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie przepisu art. 520 §1 k.p.c.

O kosztach sądowych orzeczono na podstawie art. 113 ust.3 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych ( Dz.U. nr 167, poz. 1398 ze zmianami).